

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P486

[Total No. of Pages : 4

[5063]-115
F.Y. B.Com.
CONSUMER PROTECTION AND BUSINESS ETHICS
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Define the term 'Consumer'. Explain the scope and importance of Consumer Movement. **[16]**

Q2) Explain the provisions in Right to Information Act, 2005 under the sections 4 to 6. **[16]**

OR

Explain the Redressal Machinery under the Consumer Protection Act, 1986.

Q3) a) Discuss the Ethics of Accounting Information. **[8]**

b) Explain the General Principles of United Nation's Guidelines for Consumer Protection. **[8]**

OR

a) Explain the Nature of Business Ethics.

b) Write a note on "Ethics of Production".

P.T.O.

Q4) Explain in detail the Business Ethics and Environmental Issues in India and at International Level. **[16]**

Q5) Short notes (Any Two) : **[16]**

- a) Scope of Business Ethics.
- b) Social Responsibility of Business.
- c) Green Initiative.
- d) Challenges before Voluntary Consumer Organisations (VCO's).

Total No. of Questions : 5]

P486

[5063]-115

F.Y. B.Com.

ग्राहक संरक्षण आणि व्यावसायिक नीतिमुल्ये

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) ग्राहक या संकल्पनेची व्याख्या देवून ग्राहक चळवळीची व्याप्ती व महत्व स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 2) माहिती अधिकार कायदा, 2005 मधील कलम 4 ते 6 अंतर्गत असणाऱ्या तरतूदी स्पष्ट करा. [16]

किंवा

ग्राहक संरक्षण कायदा, 1986 अंतर्गत असणारी ग्राहक तक्रार निवारण यंत्रणा स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) अ) चर्चा करा : जमा खर्च माहितीची नीतिमुल्ये. [8]

ब) संयुक्त राष्ट्रसंघाची ग्राहक संरक्षणाबाबतची सामान्य तत्वे स्पष्ट करा. [8]

किंवा

अ) व्यावसायिक नीतिमुल्यांचे स्वरूप स्पष्ट करा.

ब) टिप द्या : उत्पादनाची नीतिमुल्ये.

प्रश्न 4) भारत आणि जागतिक स्तरावरील व्यावसायिक नीतिमुल्ये आणि पर्यावरणीय मुद्दे सविस्तर स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 5) टीपा द्या (कोणत्याही दोन).

[16]

- अ) व्यावसायिक नीतिमुल्यांची व्याप्ती
- ब) व्यवसायाची सामाजिक जबाबदारी
- क) हरीत पुढाकार
- ड) स्वयंसेवी ग्राहक संघटनांसमोरील आव्हाने

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P487

[Total No. of Pages : 4

[5063]-116
F.Y. B.Com.
BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:-

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) What do you mean by Business Environment. Explain in detail the types of Business Environment. **[16]**

Q2) What is depletion of natural resources? Describe in detail the reasons of the depletion of natural resources. **[16]**

OR

What is Inflation? Describe the causes and remedies of Inflation.

Q3) a) Write a note on District Industries Centre (DIC). **[8]**

b) Write a detail note on Entrepreneurship Development Institute of India (EDII). **[8]**

OR

a) Explain the habits of Entrepreneurs.

b) Write a note on Importance of Entrepreneurship.

P.T.O.

Q4) Write a detail information of any successful entrepreneur from your area.[16]

Q5) Write short notes (Any Two) : **[16]**

- a) Dr. Cyrus Poonawala
- b) Maharashtra Centre for Entrepreneurship Development
- c) Entrepreneur as a Catalyst
- d) Dynamics of Motivation

Total No. of Questions : 5]

P487

[5063]-116

F.Y. B.Com.

BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न-पत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) व्यावसायिक पर्यावरण यापासून आपणास काय अर्थबोध होतो? व्यावसायिक पर्यावरणाचे प्रकार सविस्तरपणे विशद करा. [16]

प्रश्न 2) नैसर्गिक संसाधनांचा ऱ्हास म्हणजे काय? नैसर्गिक संसाधनांच्या ऱ्हासाची कारणे सविस्तरपणे वर्णन करा. [16]

किंवा

चलन वाढ म्हणजे काय? चलनवाढीची कारणे आणि उपाययोजना सविस्तरपणे वर्णन करा.

प्रश्न 3) अ) जिल्हा उद्योग केंद्र यावर टीप लिहा. [8]

ब) भारतीय उद्योजकता विकास संस्था यावर सविस्तर टीप लिहा. [8]

किंवा

अ) उद्योजकांच्या सवयी स्पष्ट करा.

ब) उद्योजकतेचे महत्व यावर टीप लिहा.

प्रश्न 4) तुमच्या भागातील कोणत्याही यशस्वी उद्योजकाची माहिती सविस्तरपणे लिहा. [16]

प्रश्न 5) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[16]

- अ) डॉ. सायरस पूनावाला
- ब) महाराष्ट्र उद्योजकता विकास केंद्र
- क) उद्योजक एक उत्प्रेरक
- ड) प्रेरणाचे चलनशास्त्र

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P488

[Total No. of Pages : 4

[5063]-117

F.Y. B.Com.

FOUNDATION COURSE IN COMMERCE

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Define the term 'Partnership'. Describe in detail the advantages and disadvantages of the 'Partnership Firm.' **[16]**

Q2) a) Explain various challenges before co-operative sector. **[8]**

b) What is difference between Life and Non life Insurance. **[8]**

OR

a) What is the role of N.G.O. in India. **[8]**

b) Explain the concept of Franchising. **[8]**

Q3) 'Protection and Education of Investor is necessary' Justify. **[16]**

OR

Write an Essay on 'Functions of Commodity Exchange.' **[16]**

P.T.O.

Q4) Write the meaning of following terms (any 8) :

[16]

- a) Surrender value
- b) Niche strategy
- c) Labour intensive
- d) Mutual Fund
- e) Subsidy
- f) Trade Mark
- g) Zero-base budgeting
- h) Privatisation
- i) Seed capital
- j) Negotiable Instrument

Q5) Write short notes (Any Two) :

[16]

- a) Types of co-operative societies
- b) Networking
- c) Online Trading
- d) Business Ethics

Total No. of Questions : 5]

P488

[5063]-117

F.Y. B.Com.

FOUNDATION COURSE IN COMMERCE

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) भागीदारीची व्याख्या सांगा. भागीदारी संस्थेचे फायदे आणि तोटे सविस्तर सांगा. [16]

प्रश्न 2) अ) सहकार क्षेत्रापुढील वेगवेगळी आव्हाने स्पष्ट करा. [8]

ब) जीवन विमा आणि सर्वसाधारण विमा यातील फरक सांगा. [8]

किंवा

अ) भारतात N.G.O. ची भूमिका काय आहे? [8]

ब) 'फ्रॅन्चाइझिंग'ची कल्पना स्पष्ट करा. [8]

प्रश्न 3) 'गुंतवणुकदारांचे प्रबोधन आणि संरक्षण गरजेचे आहे' भाष्य करा. [16]

किंवा

वस्तु विनिमयाच्या कार्यावर निबंध लिहा. [16]

प्रश्न 4) खालील संज्ञांचा अर्थ लिहा. (कोणत्याही आठ)

[16]

- अ) सरेंडर व्हॅल्यु
- ब) निश स्ट्रेटेजी
- क) श्रम प्रधान
- ड) म्युच्युअल फंड
- इ) सबसीडी
- फ) ट्रेड मार्क
- य) शून्याधारीत अंदाजपत्रक
- र) खाजगीकरण
- ल) बीज भांडवल
- व) चलनक्षम दस्तेवज

प्रश्न 5) थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)

[16]

- अ) सहकारी संस्थेचे प्रकार
- ब) नेटवर्किंग
- क) ऑनलाइन ट्रेडिंग
- ड) व्यवसाय मूल्ये

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P489

[Total No. of Pages : 2

[5063]-118

F.Y. B.Com

ADDITIONAL ENGLISH

(2013 Pattern)

Text Book : Gems of English Prose and Poetry

Edited by : Ashok Chaskar

Vijay Madge

Anand Kulkarni

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 60

Instructions to the candidates:-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 100 words each : [12]

- A) i) Why does Shiva say that the 'grow more wheat' package is not suitable for Indian farmers?
- ii) Comment on the nature of fortune teller's business.
- B) What problems do rapidly growing cities face? What steps need to be taken to solve them?

Q2) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 100 words each : [12]

- A) i) Describe the narrator's encounter with the bank manager in 'My Financial career'.
- ii) What is the reason for the traveller choosing the less travelled path?
- B) i) Bring out the significance of good manners in life according to J.C. Hills.
- ii) Comment on the universality of the poem 'Where the Mind is without Fear'.

Q3) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 100 words each : [12]

- A) i) What according to Ray, are two main factors responsible for the present state of Indian Films?
- ii) Discuss the imagery used in 'When We Two Parted'.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P490

[Total No. of Pages : 4

[5063] - 119

F.Y. B.Com.

MARATHI (मराठी)

व्यावहारिक व उपयोजित मराठी
(2013 Pattern)

अभ्यासपुस्तके : 1) यशोगाथा आणि निबंध
2) व्यावहारिक व उपयोजित मराठी

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 60

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर 500 शब्दात निबंध लिहा.

[10]

- i) विज्ञान आणि अंधश्रद्धा.
- ii) शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या.
- iii) ग्राहक संरक्षण चळवळ.
- iv) रात्र चांदण्याची. (ललित)

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे सुमारे 20 शब्दात लिहा.

[10]

- i) 'नटसम्राट' नाटकात डॉ.लागू यांनी कोणती भूमिका केली?
- ii) 'गानतपस्वी' कोणाला म्हटले आहे?
- iii) 'यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ' नाशिक चे पहिले कुलगुरु कोण होते?
- iv) डॉ. रघुनाथ माशेलकर यांना कोणकोणते पुरस्कार प्रदान केले गेले?
- v) डॉ. ह.वि.सरदेसाई यांचे शालेय शिक्षण कोठे कोठे झाले?

P.T.O.

- vi) डॉ. विजय भटकर यांनी संगणक प्रशिक्षण देण्यासाठी कोणकोणत्या संस्थांची निर्मिती केली ?
- vii) डॉ. बालाजी तांबे यांनी अध्यात्मिक शिक्षण देण्यासाठी कोणत्या संस्थेची स्थापना केली ?
- viii) सिंधुताईना लहानपणी कोणत्या नावाने हाक मारत असत ?
- ix) प्रवीण मसाला उद्योगाचे जनक कोण आहेत ?
- x) फादर फ्रान्सिस दिब्रिटो यांनी धर्मगुरू होण्याचा मनोदय केव्हा बोलून दाखवला ?
- xi) डी.एस. कुलकर्णी यांचे पूर्ण नाव काय ?
- xii) शतकाचे शतक करणारा क्रिकेटपटू कोण ?

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

[20]

- i) प्रसिद्ध दैनिकामध्ये मा. संपादकांच्या नावे वार्ताहर पदासाठी अर्ज करा.
- ii) मुंबई मराठी ग्रंथालयात काम करणाऱ्या सहाय्यक ग्रंथपालाचा वैद्यकीय रजा अर्ज आला आहे. त्यावर मा. सचिवांसाठी टिप्पणी लिहा.
- iii) सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ पदव्युत्तर विभागातील शिक्षकांची सहकारी पतसंस्था मर्यादित, पुणे. या संस्थेच्या कार्यकारी मंडळाची सभा बुधवार दि. 6 फेब्रुवारी 2015 रोजी पदार्थविज्ञान विभागात भरली होती. त्याचे इतिवृत्त लिहा.
- iv) गोदावरी सहकारी बँकेने आकर्षक व्याजदराने ठेवी स्वीकारण्याचे घोषित केले आहे. ग्राहकांसाठी यासंबंधी घोषणापत्रक तयार करा.
- v) महाविद्यालयातील विज्ञान विभागासाठी काही उपकरणे खरेदी करावयाची आहेत. यासाठी निविदालेखन करा.
- vi) महाविद्यालयात स्पर्धा परीक्षा केंद्र सुरू करावयाचे आहे. त्यासंबंधीचे माहितीपत्रक तयार करा.

प्रश्न 4) अ) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [5]

- i) 'स्मार्ट' या नवीन मोबाईलची वर्तमानपत्रासाठी जाहिरात तयार करा.
- ii) महाराष्ट्र राज्य कृषी विभागाने अल्पभूधारक शेतकऱ्यांसाठी चारा अनुदान योजना सुरू केली आहे. त्यासाठी जाहिर निवेदन तयार करा.

ब) खालीलपैकी कोणत्याही पाच पारिभाषिक संज्ञा लिहा. [5]

- i) Basic Pay
- ii) Cell
- iii) Confidential
- iv) Excise
- v) Increment
- vi) Management
- vii) Passport

प्रश्न 5) खालील इंग्रजी उताऱ्याचे मराठीत भाषांतर करा. [10]

Each nation has a particular genius of its own, and therefore, a particular way of self-expression. The Indian mind expressed its feeling of beauty in a way which suited the temperment and ideals of its people. They had always valued spiritual concepts and love of nature more than anything else. So we find in the apperception creation of the beautiful, nature plays an important role; and in the painting of deities and human beings, the inner apperception of beauty, the subtle and mysterious way of self-expression of Indian mind has been unfolded in the present work in its richness and variety of a very unique nature.

किंवा

खालील उताऱ्याचे एक तृतीयांश सारांशलेखन करून त्यास समर्पक शीर्षक द्या.

भारतीयांसाठी स्वतंत्र आणि भारतीय संस्कृतीशी सुसंगत अशी राष्ट्रीय शिक्षणप्रणाली निर्माण करणे हा रविंद्रनाथांचा ध्यास होता. त्यासाठी प्रत्यक्ष प्रयोग करून पाहणे ही त्यांची कसोटी पाहण्याची रीत होती. हजारो वर्षांच्या परंपरेतून, प्रयोगांतून आणि अनुभवांतून उत्क्रांत झालेली अशी एक भारतीय शिक्षणप्रणाली होती. भारतीय इतिहासातल्या बौद्धकाळात नालंदा, विक्रमशीला यासारखी विद्यापीठे ही आंतरराष्ट्रीय विद्यापीठे होती. पाश्चात्य देशात विद्यापीठाची संकल्पनाही तेव्हा ज्ञात नव्हती. टागोरांना हा वारसा राष्ट्रीय महत्त्वाचा वाटत होता. भारतीय शिक्षणप्रणालीची मूलभूत त्रिसूत्री टागोरांनी महत्त्वाची मानली आहे. ज्ञानाच्या क्षेत्रात 'अद्वैत' म्हणजेच ज्ञाननिर्मित आणि ज्ञानसंपादन या प्रक्रियेत ज्ञानाशी तादात्म्य, भावविश्वात सर्वांशी सख्य म्हणजेच ज्ञानेश्वरांच्या शब्दात 'भूतां परस्परे मैत्र' आणि कर्तव्यकर्माच्या बाबतीत निष्काम कर्म ही ती त्रिसूत्री आहे. भारताची तात्त्विक बैठक ही व्यापारीकरणाची नाही. तसेच राष्ट्रवादाचा उदो उदो करणारीही नाही. 'वसुधैव कुटुंबकम्' हे जागतिक पातळीवरले अंतिम ध्येय भारतात प्राचिन काळापासून मान्य झालेले आहे. [127]

[5063] - 120
F.Y. B.Com.
HINDI (हिंदी)
Hindi Additional
(2013 Pattern)

- पाठ्यपुस्तकें : 1) गद्य परिमल
संपादक : डॉ. सुभाष तलेकर, डॉ. रामचंद्र सालुंखे
2) पद्य परिमल
संपादक : डॉ. सुभाष तलेकर, डॉ. अनिता नेरे

समय : 3 घण्टे]

[पूर्णांक : 60

सूचनाएँ :- 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं ।

2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं ।

प्रश्न 1) निम्नलिखित में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिये :

[15]

- अ) 'गुदड़ी के लाल' कहानी संक्षेप में लिखिये ।
ब) व्यवसाय चुनने में कौनसी सतर्कता बरतनी चाहिए ?
क) 'औद्योगिक क्षेत्र के भीष्माचार्य शंतनुराव किलोस्कर' के आधार पर सफल उद्यमकर्ता के गुणों पर प्रकाश डालिए ।
ड) 'महाशूद्र' के आचार्य जी का चरित्र चित्रण कीजिए ।
इ) 'पानी और पुल' - कहानी का उद्देश्य लिखिए ।

प्रश्न 2) निम्नलिखित में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिये :

[15]

- अ) 'मेरा जीवन' कविता के द्वारा कवयित्री ने कौनसा संदेश दिया है ?
ब) 'प्रार्थना मत कर' ऐसा 'बच्चन'जी क्यों कहते हैं ?
क) 'वृंदावन' कविता द्वारा विधवा समस्या पर प्रकाश डाला है । - स्पष्ट कीजिए ।
ड) 'गुड़ाई करते समय' - कविता द्वारा कवि ने क्या संदेश दिया है ?
इ) 'मनुष्यता' कविता का भावार्थ लिखिए ।

प्रश्न 3) अ) निम्नलिखित में से किसी एक अवतरण की ससंदर्भ व्याख्या कीजिये : [5]

i) “अब मैं शहर में रहकर बाजरे के विषय में अपनी रिसर्च करूँगा और बताऊँगा कि किस खाद के प्रयोग से बाजरे की लताओं में मीठे और बड़े बड़े फल लाए जा सकते हैं।”

ii) “हम किसी गाँव के नहीं है दादा जी ... हम तो पूरे विश्व के हैं।”

ब) निम्नलिखित में से किसी एक पद्य अवतरण की ससंदर्भ व्याख्या कीजिये : [5]

i) ‘उग्रवाद, अलगाव और हिंसा को
न प्रश्रय दें, सब मिलकर इन्हें नकारें
सधर्म; शील पर चलें सभी कह जाओ।
गौतम एक बार फिर आओ।’

ii) ‘चाहत के बावजूद वह हासिल नहीं, न हो
उसका खयाल, उसकी तमन्ना न छोड़िए।
पहचान है जो फूल की अपनी महक से है
काँटो मे फूल बनके महकना न छोड़िए।’

क) निम्नलिखित में से किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर एक-एक वाक्य में लिखिये : [5]

i) ‘योग्यता और व्यवसाय’ निबंध के निबंधकार का नाम लिखिए।

ii) ‘अग्निपथ’ – कहानी की नायिका कौन है ?

iii) ‘पानी और पुल’ – कहानी में रेलगाड़ी किस स्टेशन पर रूकती है ?

iv) आचार्य जी के साथ स्मशान में कौन रहता है ?

v) बगुला भगत व्यापारी खुदको क्या बतलाता है ?

vi) ‘मुकरी’ में कवि भारतेंदु जी ने किस की निंदा की है ?

vii) ‘मनुष्यता’ कविता के कवि का नाम लिखिए।

viii) कवि कर्दम किसे ‘एक बार फिर आने की प्रार्थना करते हैं’ ?

प्रश्न 4) अ) निम्नलिखित में से किन्हीं पाँच शब्दों के हिंदी पारिभाषिक शब्द लिखिये :- [5]

- i) Advance
- ii) Boom
- iii) Devidend
- iv) Finance
- v) Marketing
- vi) Pay- slip
- vii) Report
- viii) Zone

ब) निम्नलिखित में से किसी एक विज्ञापन का आकर्षक नमूना तैयार कीजिये : [5]

- i) बाजार में आये नये दूरदर्शन सेट ।
- ii) बाजार में आयी नयी डिटर्जेंट पावडर कंपनी ।

क) निम्नलिखित परिच्छेद का एक तिहाई में सारलेखन (संक्षेपण) कीजिए । [5]

विश्वविद्यालय ने आपको इस योग्य बनाया है कि आप अपनी, देश की तथा मानवमात्र की सेवा कर सकें । विश्वविद्यालय चाहे जो कुछ भी करे; जब तक आप अपने को इस योग्य नहीं बना लेंगे और इस योग्य बनने के लिए पूरे प्रयत्न; पूरे परिश्रम और पूरे त्याग के लिए तैयार नहीं होंगे तब तक इस काम में सफल नहीं होंगे ।

[5063]-121
F.Y. B.Com
GUJARATI
(New) (2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

પ્ર.૧) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ લખો : [૧૬]

- (૧) શિક્ષણ અને સમાજ
- (૨) સ્ત્રી-શિક્ષણ સમાજ ની ગરજ
- (૩) લભારી યાદગાર યાત્રા
- (૪) લભની ગમતી ખેલોડી

પ્ર.૨) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો સવિસ્તર ઉત્તર લખો : [૧૬]

- (૧) ટૂંકીવાલાં ગું સ્વરૂપ લેના દારૂદત્તવો ને આધારે ચર્ચો.
- (૨) દિરૂદની વાલાં અમાં બેવા મળતી સામાજિક સમસ્યાઓ.

પ્ર.૩) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો સવિસ્તર ઉત્તર લખો : [૧૬]

- (૧) સુંદરમ્ ની કવિતાઓમાં બેવા મળતી પ્રકૃતિપ્રેમ
- (૨) સુંદરમ્ ની કવિતાઓમાં આધ્યાત્મિકતા

પ્ર.૪) (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) [૦૮]

- (૧) કૈશવરામ ગું પાત્રાલેખન કરી.
- (૨) અરકાન્ત અને સંસ્કૃતિની વિદ્યા

(બ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક)

[૦૮]

- (૧) ઉષા ના આગરે કવિતાઓમાં કવિ એ વર્ણવેલું સવારનું દર્શન.
- (૨) જ્યોતે જગાવી કાવ્યમાં કવિ એ વર્ણવેલું જીવન.

પ્ર.૫) (અ) પૂર્વાપર સંબંધ લખો : (એક પદ્ય - એક ગદ્ય)

[૦૮]

- (૧) ક્ષિતિજ કિનારે પાંચ પદ્મડું, તવ દર્શન તલસારે.
- (૨) દારે બંધાણી મારી ઘોડો વઢોડી મ.
- (૩) મા ના કંક્ષી ની ફૂઈ સ્નેહને.
- (૪) તમે માગી માગી ને ચાલું માણ્યું.

(બ) તમારા મિત્રને સાદગીનું મહત્વ સમજવતાં [૦૮]
પત્ર લખો.

અથવા

(બ) તમારી કોલેજમાં ઉજવાયેલા પ્રથમલાઠિ દિવસનો [૦૮]
અધ્યાપક લેખાર કરો.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2929

[Total No. of Pages : 2

[5063] - 122
F.Y. B.Com.
SINDHI DEVNAGIRI
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:-

All questions are compulsory.

सुवाल I) हेठियनि मां कंहिं बि ड्हनि सुवालनि जा जवाबु लिखो:

[20]

- i) उमरकोट ते हीउ नालो छो पयो?
- ii) 'उमर मारुई' में मारुई कंहिं जी धीउ हुई?
- iii) नरेश पारीअ खे संत्याणी छो चयो आहे?
- iv) आरती बस स्टैंड ते छा कंदी हुई?
- v) निशा जी जिंदगीअ जे बारे में बुधायो?
- vi) दिप्तीअ प्रीतीअ खे आशावादी थियण लाइ छो चयो?
- vii) गोवर्धन जे निरड ते छा जो निशान हो?
- viii) प्रीतीअ जी माटेली माउ प्रीतीअ सां कहिडो व्यहवार कंदी हुई?
- ix) लेखीकी का रोज़ सुबुह जो केद्राह वेंदी हुई?
- x) मिरचूमल शेवकराम जो केरू हो?
- xi) लेखिका खे हुन घर वंटा लघंदे जो आवाज़ ईंदो हो?
- xii) लेखिका जी रिक्शा लाल देवल वारी घिटीअ में छो बीहजी वेई?

P.T.O.

सुवाल II) हेठियनि मां किनि बि बिनि जा जवाबु लिखो :

[20]

- i) शाह साहब “बंदगी” में कहिड़ा विचार पेश क्या आहिनि?
- ii) “उथ जाग, जोगी”! में दादा वासवाणी प्रभुअ खे पाइण लाइ कहिड़ी प्रेरणा डिनी आहे?
- iii) “गुप्त गंगा ज्ञान जी” में शाइर किशिनचंद जिंदगीअ बाबति छा समझायो आहे?
- iv) रविंद्रनाथ टैगोर पहिंजे गीत में मुक्ती किथे मिलंदी इअ बुधायो आहे?

सुवाल III) हेठियनि मां कंहिं बि बिनि सुवालनि जा जवाबु लिखो :

[30]

- i) मारूईअ जी किरदार निगारी क्यो?
- ii) निशा जे बारे में तव्हांखे काहिड़ी जाण आहे?
- iii) शेवकराम खे काहिड़ी गाल करण जो शौक थियो?
- iv) प्रीतीअ जे बारे में थोडे में बुधायो?

सुवाल IV) कंहिं बि हिकु ते मज़मून लिखो :

[10]

- i) अजु जो “काम्प्यूटर युग”
- ii) वर्ल्ड कप मैच जो न जारो
- iii) सागर किनारे हिकु शाम

[5063]-123
F.Y. B.Com
URDU
Urdu General (Paper - I)
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

A - Bange Dava Part - I B - Mazameen -e-Mujtaba Hussain

[15] سوال 1 علامہ اقبال کی نظم نگاری پر تبصرہ کیجئے۔

علامہ اقبال کی فکری شاعری کی وضاحت کیجئے۔

[14] سوال 2 اردو ادب میں طنز و مزاح کی اہمیت واضح کیجئے۔

[15] سوال 3 مجتبیٰ حسین کے اسلوب اور محاسن کا جائزہ لیجئے۔

مجتبیٰ حسین کی حیات اور کارناموں پر روشنی ڈالیے۔

[10] سوال 4 الف) ذیل سے کسی ایک مضمون کا خلاصہ تحریر کیجئے۔

1- قصہ داروہ کے درد کا

2- صاحب یا تھو روم میں ہیں۔

3- ڈارنکٹر کا کتا

[10] ب) اپنے کالج میں پارکٹنگ کی سہولت کے لیے درخواست لکھیے۔

[16]

سوال 5 ذیل سے کوئی آٹھ اشعار کی تشریح کیجئے -

- 1- ہیں لوگ وہی جہاں میں اچھے - آتے ہیں یو کام دوسروں کے
- 2- پھولوں کو آتے ہیں دم شبنم و قہو کرانے - دونامرا وضو ہو، نالہ مری دعا ہو
- 3- ایک جلوہ تھا کلیم طور سینا کے لیے - تو تجلی ہے سراپا حشم بینا کے لیے
- 4- لذت قرب حقیقی پر مٹا جاتا ہوں میں - افتلاط مویبہ و ساحل سے گھبرا تالیوں میں
- 5- کام دنیا میں رہیری ہے سرا - مثل خضر صحبتہ پابوں میں
- 6- گھر بنایا ہے سکوتِ دامن کہسار میں - آہ یہ لذت کہاں موسیقی گفتار میں
- 7- حاضر ہوں مدد کو جان و دل سے - کینڑا ہوں اگرچہ میں ذرا سا
- 8- کویا ہے کہ ہستی مٹتی نہیں ہماری - صدیوں ریا ہے دشمن دورِ زمان ہمارا
- 9- تھے نظارے کا مثلِ کلیم سودا تھا - اویسی طاقت و مدار کو ترستا تھا
- 10- رازِ ہستی کو تو سمجھتی ہے - اور آنکھوں سے دکھتا ہوں میں

[5063]-124
F.Y. B.Com
PERSIAN
General (Paper - I)
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:-

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1): Define and illustrate any seven of the following 10

- (1) تجنیس ناقص (2) تجنیس مزید (3) تجنیس مکرر (4) مرد الخیر علی العدر
- (5) لف و لشر (6) صنعت تغلیل (7) صنعت اشتقاق

Q.2): Define any two of the following 10

- (1) قصیدہ (2) غزل (3) نظم (4) مثنوی

Q.3)(A): Reproduce in your own words of any one of the following 10

- (1) صلہ رحمی (2) سنگ تراش تراپونی (3) یوسف و زلیخا

(B) write any two of the following. 12

- (1) Write the views of Umar Khayyam.
- (2) Life sketch of Saadi Shirazi.
- (3) Life sketch of Dr. Iqbal.
- (4) poetic Art of Behar.

Q.4. Explain any Ten couplets of the following into 20
English, Urdu, Marathi or Persian.

- (1) خدایا جہاں پادشاہی تراست
نما خدمت آید خدائی تراست -

(2) شنیدم کہ می گفت و گردن بہ بند
نہا شد حذر با قدر سود مند

(3) گویند بر کنار چنارے کہ وہیے
برست و بردید بر لو برو بیت

(4) جال ہم نشیں در من اثر کرد

(5) لمیب حیات خواستن از آسمان فطالت
و گرنہ من ہمہ خاکم کہ ہستم

(6) مہ ز شرم جال تو ہر ماہ
کز شفیقہ زلیل امید صواب نیست
در عجاب ہم نہاں گردد

(7) دل می بود ز دستم صاحب دلاں خدا را
دردا نہ کہ راز پنہاں خواہ شد آشکارا

(8) بیا کہ قصاصل سخت و نست بنیاد است
بیار بادہ کہ بنیاد عمر برباد است

(9) تراہد ظاہر پیرت از حال ما آگاہ نیست
در حق ما ہر چہ گوید جای ہیج اکراہ نیست

(10) این چہ شوریست کہ در دور قمری ہستم
ہمہ آفاق پراز فتنہ و شرمی ہستم

(11) شردہ صبح درین تیرہ شبانم دادند
شمع کشتند و ز خورشید نشانم دادند

(12) ہر آن خوری کہ زیر پای زوریت
سلیمانیت کماندر شکل موری

Q.5(A) Translate any two of the following passage into English, Urdu, Marathi or Persian. (10)

(1) آورده اند کہ لوشیروان عادل را در شکار گامے میدے کباب می خورد و نمک
نہ بود۔ غلامے برو ستاد و ایندند تا نمک آرد۔ لوشیروان گفت۔ قیمت بتان
تا بدر رسمے نگرد و وہ خراب نشود۔

(2) دو امیر زادہ در مہر بودند۔ یکے علم آموخت و دیگرے مال اندوخت۔ عاقبت الامر
این یکے علامہ گنت و آن دیگر عزیز مہر شد۔ پس این تو نگر بہ چشم حقارت در
فقیہہ نظر کردے و گفتے من بہ سلطنت رسیدم و تو ہمچنان در مسکنت بماندی۔

(3) پاد شاہے پسرے را با ادیبے داد و گفت تربیتش چنان کن کہ یکے از فرزندان
خود را۔ سالے برو سعی کرد و بجای نہ رسید و پسران ادیب در فضل و بلاغت منتهی
شدند ملک دانشمند را مواخذت کرد و معاہبت فرمود کہ وعدہ خلاف کردی و وفا
بجا نیاوردی۔

(4) یکی از روزها بهرام گور با گردان ودلاوران به نجف رفت - پسر مردی با
عصای در مشت پیش شناخت و گفت - شاه در شهر ما دورد بالذاد بی
نواز زندگی می کنند - یکی جهود بد گوهری است پراز سیم وزر به نام برابام و دیگری
مردی است خوش گفتار و آزاده به نام لینگ آبلش -

(c) Translate the following Unseen English passage into
persian, Urdu, Marathi. (8)

Gandhiji was more a political leader than a philosopher
He has absolute faith in God. For him God is Truth
God is love God's Ethics. He also had belief in the
brotherhood of all living beings. He did not believe in
any doctrine and struggled to establish a spiritual
and harmonious society based on love, non-violence,
truth, justice and equitable distribution of wealth.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P495

[Total No. of Pages : 4

[5063]-125
F.Y. B.Com
FRENCH
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 60

Instructions to the candidates:-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Use of dictionary is not allowed.*

Q.1. Complétez un dialogue (10)

A. Pierre Dupont est en entretien d'embauche. Il parle au directeur de ressources humaines. Il pose des questions.

Pierre : Excusez-moi, je voudrais des précisions sur le poste. Je peux vous poser des questions ?

DRH : Je vous en prie.

Pierre : _____

DRH : En Allemagne, en Chine et aux États-Unis.

Pierre : _____

DRH : Avec le directeur commercial.

Pierre : _____

DRH : Vous allez avoir un ordinateur et un téléphone portable.

Pierre : _____

DRH : Vous allez utiliser une voiture fonction.

Pierre : _____

DRH : Pour ce poste, le salaire brut est de 40 000 par an, plus les primes.

OU

B. Jean-Marc Tissot, journaliste, parle avec Julien Beeusaert, directeur de la société La Bouquette.

Journaliste : Bonjour Julien Beeusaert.

Julien : Bonjour !

P.T.O.

Journaliste : _____
 Julien : La société La Bouquette a été créée en 1960 par mon grand-père.
 Journaliste : _____
 Julien : Nous produisons des savons, des crèmes pour le corps, des gels pour le bain et la douche. . .
 Journaliste : _____
 Julien : Nos clients sont les salons de beauté, les hôpitaux, les hôtels, les pharmacies. . .
 Journaliste : _____
 Julien : Dans le sud-est de la France, en Provence et notre siège social se trouve à Marseille.
 Journaliste : _____
 Julien : La Bouquette est une PME. Nous employons 200 personnes.

Q.3. Grammaire et vocabulaire

A. Mettez au pluriel : (2)

1. Elle a commandé une jupe sur ce site.
2. Quel est le prix ?

B. Soulignez l'objet direct : (4)

1. Je veux ce modèle.
2. Le client demande les précisions.
3. Il commande d'abord la salade.
4. Je prends mon déjeuner à la cafétéria.

C. Complétez avec des prépositions (2)

1. Je mange de la viande _____ des légumes.
2. Quelle cuisson _____ la viande ?

E. Choisissez la bonne réponse : (2)

1. C'est toujours le salaire net/brut qui est indiqué sur les offres d'emploi.
2. Le boulanger travaille à la boulangerie/boucherie.

F. Dites vrai ou faux : (3)

1. En France, la durée légale du travail est de 35 heures.
2. En France, quand on est invité au dîner chez des amis, on prépare le repas.
3. En France, au restaurant on ne paye pas le pain et le couvert.

G. Complétez avec des mots donnés : (entreprise, en, de la, travail) (4)

_____ France, le style de vêtements portés au _____ dépend du secteur d'activité, _____ fonction ou du statut des personnes et de la culture d' _____ .

H. Mettez les verbes entre parenthèses au temps indiqué : (4)

1. Diane (prendre – passé composé) l'avion le 16 décembre.
2. Le directeur général (gérer - présent) l'ensemble des activités de l'entreprise.
3. La directrice (finir - futur) son travail.
4. Le réceptionniste (faire – futur proche) les réservations.

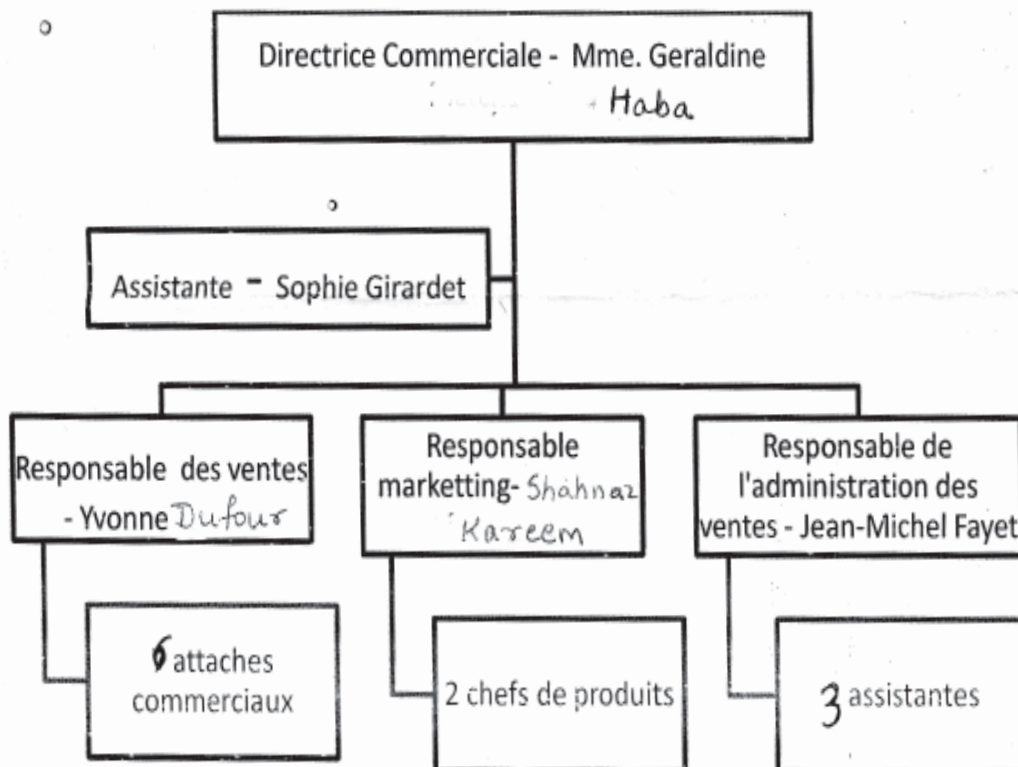
K. Reliez les deux colonnes (4)

- A
1. Une compagnie
 2. PME
 3. Une boucherie
 4. Le billet

- B.
- a) Le boucher.
 - b) Titre de voyage.
 - c) Petites et moyennes entreprises.
 - d) aérienne.

Q.4. A. Écrivez en forme de paragraphe (5)

Voici l'organigramme de l'entreprise GESTALT.

OU

B. Décrivez le processus de fabrication des boîtes de conserves de ^{haricots} ~~verts~~. Utilisez les mots suivants: remplir, fermer, stériliser, refroidir, envoyer, des cartons, des distributeurs. Pour cela utilisez les mots connecteurs – d’abord, puis, après, avec, dans...

Q.5. A. Traduisez en anglais:

(5)

Les salariés français sont priés de respecter les horaires de travail et les dates de congés payés que la direction fixe. Il est interdit de modifier ces horaires et ces dates sans accord de la Direction.

En cas d’absence, le salarié doit informer son responsable hiérarchique. Un certificat médical est obligatoire en cas de maladie ou d’accident.

B. Traduisez en français: (5 au choix)

(10)

1. The personnel must respect the security instructions.
2. Then, one mixes the *soda*.
3. She is a very *experienced*.
4. My mother ordered shoes on this site.
5. These chocolates *are made of spices*.
6. Do you want something else?

Q. 6. Compréhension

Les espadrilles sont des chaussures d’origine basque, une région au sud-ouest de la France. Nés en 1890, ces chaussures sont aujourd’hui de nouveau à la mode parce que deux amis, Mathieu Labat et Julien Maisonnave, âgés de 36 et 37 ans, ont eu l’idée de créer des modèles modernes.

A. Dites vrai ou faux :

(4)

1. Les espadrilles ont d’origine ~~américaine~~.
2. La région basque se trouve au sud-est de la France.
3. Les espadrilles sont des *jupes*.
4. Deux amis ont eu l’idée de créer des modèles modernes.

B. Donnez le féminin : nouveau,

(1)

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P496

[Total No. of Pages : 4

[5063]-126
F.Y. B.Com
GERMAN
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *10 marks are for Reading Comprehension and 10 Marks for Oral Exam.*

Frage I. Beantworten Sie die folgenden Fragen! (Nur 10)

[10]

1. Was haben Sie in den Ferien gemacht?
2. Können Sie Englisch?
3. Welche Fernsehsendung finden Sie interessant?
4. Wie alt ist Ihre Mutter?
5. Ihre Freundin hat Hochzeit. Was wünschen Sie ihr?
6. Seit wann lernen Sie Deutsch?
7. Wohin reisen Sie gern im Winter?
8. Was ist Ihr Vater von Beruf?
9. Nennen Sie zwei Getränke !
10. Was darf man im Unterricht nicht machen?
11. Wie ist das Wetter heute?
12. Wie kann ein Tourist in Mahabaleshwar machen?

Frage II. Übersetzen Sie!

[10]

(A) Übersetzen Sie ins Englische!

(06)

Joggen zu jeder Jahreszeit ?

Laufen ist eine natürliche Art von der Bewegung. Die meisten können es, fast jeder kann wieder damit anfangen : zu jeder Zeit, an fast jedem Ort. Viele Anfänger denken vor allem an Schmerzen, wenn sie das Wort Laufen hören. Sie laufen schnell, dann haben sie Schmerzen. Das ist ein Fehler. Laufen ist sehr positiv für den Körper. Wenn man jeden Tag joggt, nimmt man ab. Joggen an der frischen Luft nach langem Arbeitstag ist ideal.

B) Übersetzen Sie ins Deutsche! (Nur 4)

(04)

1. He is hairdresser by profession.
2. Claudia likes to read.
3. Mom, have you washed my shirt ?
4. I have a brother and a sister.
5. The children sing very well.
6. Mr. Meier, will you visit us tomorrow?

P.T.O.

Frage III. Grammatik!

[24]

A. Ergänzen Sie die Personalpronomen! (Nur 3)

(03)

- 1 Die Tische sind gut. _____ möchte er haben.
- 2 Der Stuhl ist zu groß. Wir brauchen _____ nicht.
- 3 Das sind Herr und Frau Becker. Ich besuche _____ nächste Woche.
- 4 Lena und Juliet, geht _____ heute ins Museum ?

B. Ergänzen Sie die Possessivpronomen! (Nur 3)

(03)

1. Das sind Ausländer. Sie müssen _____ Adresse hier schreiben.
2. Da kommt Martin, aber _____ Frau kommt nicht mit.
3. Meine Oma singt gern. Das ist _____ Klavier.
4. Hey, Martha. Wie heißt _____ Katze?

C. Ergänzen Sie richtige bestimmte oder unbestimmte Artikeln! (Nur 3)

(03)

1. _____ Wetter heute ist heiß.
2. Was kosten _____ Tomaten pro Kilo ?
3. Mein Freund mag _____ Hunde.
4. Ich habe _____ Füller, aber der schreibt nicht gut.

D. Schreiben Sie das richtige Modalverb! (Nur 3)

(03)

1. Herr Kulkarni, wie viele Sprachen _____ Sie?
2. Das ist eine Schule . Hier _____ man nicht schnell fahren .
3. Der Arzt sagt : Sie _____ keinen Alkohol trinken.
4. Mein Zimmer ist nicht in Ordnung. Ich _____ es aufräumen.

E. Ergänzen Sie die richtige Präposition! (Nur 3) (03)

1. Meine Brille liegt _____ der Zeitung.
2. Das Restaurant Vaishali liegt Fergusson College _____.
3. _____ diesem Schwimmbad dürfen wir nicht schwimmen..
4. Die Schüler warten _____ den Schulbus.

F. Schreiben Sie die folgenden Sätze im Perfekt! (Nur 3) (03)

1. Studierst du Medizin in Hannover?
2. Florian schläft 9 Stunden.
3. Ich gehe heute ins Büro zu Fuß.
4. Unsere Gäste sind nett.

G. Schreiben Sie das richtige Verb! (Nur 3) (03)

(lesen,ankommen, aufmachen, einladen,sein)

1. Ich _____ meine Freunde zum Geburtstag _____.
2. Meine Mutter _____ Zeitung immer nachmittags _____.
3. Warum _____ du so stressig ?
4. Es hat viel geschneit. Deshalb _____ alle Züge spät _____.

H. Bilden Sie Fragen! (Nur 3) (03)

1. Das Essen ist zu scharf.
2. Wir besuchen unsere Tante am Wochenende.
3. Ich möchte gern einen Apfelsaft trinken.
4. Die Besprechung dauert zwei Stunden..

Frage IV. Wortschatz (10)

A) Was passt ? (04)

1. Mathematik,Sport, Kunst : _____
2. Bärte, Touristen,Luftballons : _____
3. Tennis, Ball,Klavier : _____
4. In Hamburg,in Salzburg,in Österreich : _____

B) Ordnen Sie das Gespräch ! (06)

- Gut. Neben der Post links.Haben Sie vielen Dank. Auf Wiedersehen.
- Natürlich,es gibt viele Radwege um den See und auch durch den Wald.
- Gut. Der See ist sehr schön. Kann man da auch gut Fahrrad fahren ?
- Guten Tag!Wir würden gerne hier in der Nähe wandern. Gibt es Wanderwege hier ?
- Prima. Und wo kann man hier Fahrräder mieten ?

Frage V Schreiben Sie eine Ansichtskarte und einen Zettel/ eine SMS! (06)

(A) Sie sind auf eine Reise in Kerala. Schreiben Sie eine Ansichtskarte an Ihren (04)

Freund/ Ihre Freundin! Ihr Freund/Ihre Freundin wohnt in Bern.

- (B) Schreiben Sie einen Zettel **ODER** eine SMS für Monika. Sie möchte mit Ihnen (02) ins Kino gehen. Heute Abend haben Sie keine Zeit. Passt es morgen um 18.00 Uhr?

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P497

[Total No. of Pages : 3

[5063] - 127
F.Y. B.Com.
SANSKRIT
अमरभारती
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks: 60

Instructions : 1) All questions are compulsory.

सूचना :-

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q1) Translate into English or Marathi any one from section 'A' & any one from section 'B' from the following passages. [12]

पुढीलपैकी 'अ' विभागातील कोणत्याही एकाचे व 'ब' विभागातील कोणत्याही एकाचे इंग्रजीत किंवा मराठीत भाषांतर करा.

Section - A (विभाग - अ)

i) राजा - (अवत्तीर्य आत्मानमवलोक्य च) सूत, विनीतेवषेण प्रवेष्टव्यानि तपोवनानि नाम । इदं तावद् गृह्यताम् । (इति सूतस्याभरणानि धनुश्वोपनीय) सूत, यावदाश्रमवासिनः प्रत्यवेक्ष्याहमुपावर्ते तावदारद्रपृष्ठा क्रियन्तां वाजिनः ।

सूतः - तथा । (इति निष्क्रान्तः ।)

राजा - (परिक्रमसावलोक्य च) इदमाश्रमद्वारम् । यावत्प्रविशामि ।

ii) अपरं च मयानेकमानुषाणामनेकविधानि रुधिराण्यास्वादितानि आहारदोषात् कटुतिक्तकषायाम्लरसास्वादानि । न च मया कदाचित् मधुररक्तं समासादितम् । तद्यदि त्वं प्रसादं करोषि तदस्य नृपतेर्विधिव्यञ्जनान्नपानचोष्यलेह्यस्वाद्वाद्वाहारवशात् शरीरे यत् मिष्टं रक्तं सञ्जातं तदास्वादनेन सौख्यं सम्पादयामि जिह्वायाः ।

P.T.O.

Section - B (विभाग - ब)

- i) रौद्रमस्रं समाधाय क्षेप्तुकायः किरीटवान् ।
ततोऽग्रसन्मही चक्रं राधेयस्य तदा नृप ॥
ततोऽवतीर्य राधेयो रथादाशु समुद्यतः ।
चक्रं भुजाभ्यामालम्ब्य समुत्क्षेप्तुमियेष सः ॥
- ii) शत्रौ मित्रे पुत्रे बन्धौ, माकुरु यत्नं विग्रहसन्धौ ।
भवसमचित्तः सर्वत्र त्वं, वाञ्छस्यचिराद्यदि विष्णुत्वम् ॥

Q2) Explain with reference to context any one from Section 'A' & any one from Section 'B'. [12]

‘अ’ विभागातील कोणत्याही एकाचे व ‘ब’ विभागातील कोणत्याही एकाचे संदर्भासह स्पष्टीकरण करा.

Section - A (विभाग - अ)

- i) शम्भुः शूली विषादी च भवान् केनोपमीयते ।
ii) अकृताहोरूपहरं मासमाकाङ्क्षेत ।

Section - B (विभाग - ब)

- i) स राजयोगी स च योगिराजः ।
ii) द्रक्ष्यसि निजहृदयस्यं देवम् ।

Q3) Write a summary of ‘मूलकर्तव्यानि’. [12]

‘मूलकर्तव्यानि’ या पाठाचा सारांश लिहा.

OR / किंवा

Character sketch of दुष्यन्त from 'पुण्याश्रमदर्शनेन आत्मानं पुनीमहे'.

'पुण्याश्रमदर्शनेन आत्मानं पुनीमहे' या पाठाच्या आधारे दुष्यन्ताचे व्यक्तिचित्रण रेखाटा.

Q4) Critically appreciate 'क्व ते धर्मस्तदा गतः'.

[12]

'क्व ते धर्मस्तदा गतः' पाठाचे रसग्रहण करा.

OR / किंवा

Critically appreciate 'शबर्याः रामदर्शनम्'.

'शबर्याः रामदर्शनम्' पाठाचे रसग्रहण करा.

Q5) Write short notes of the following (any two)

[12]

खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर थोडक्यात टीपा लिहा.

i) पञ्चतन्त्रम् ।

ii) रामायणम् ।

iii) याज्ञवल्क्यस्मृतिः ।

iv) बहिरालाप ।

[5063]-128

F.Y. B.Com.

ARABIC (Gen - I)

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

1. Translate into English or Urdu or
Marathi any two of the following
Passages :

16

(الف) ذَهَبَ مُحَمَّدٌ يَوْمَ الْجُمُعَةِ الْمَاضِي
إِلَى بَحِيرَةِ لِيَهَيِّئَ سَمَكًا. وَكَانَتْ مَعَهُ
قَنْبِيَةٌ الصَّيْدِ مَرْبُوطًا فِي طَرَفِهَا حَبْلٌ طَوِيلٌ
دَقِيقٌ مَتِينٌ. وَفِي طَرَفِ هَذَا الْحَبْلِ شَيْءٌ
وَفِي وَسْطِهِ عَوَامِدٌ. فَلَمَّا وَصَلَ إِلَى
الْبَحِيرَةِ جَلَسَ عَلَى حَجَرٍ كَبِيرٍ عَلَى ضَفَّتِهَا.
وَإِخْرَجَ الطَّعْمَ مِنْ سَلْتِهِ. وَوَضَعَهُ عَلَى
الشَّيْءِ ثُمَّ وَقَفَ وَمَدَّ الْقَنْبِيَةَ وَأَدَّى
الْحَبْلَ فِي الْمَاءِ وَلَعَدَ لِحَفْظَةِ أَحْسَنِ

يَجِدُ بَيْتَهُ فِي الْقَصْبَةِ فَاسْرَعَ بِأَخْرَاجِ
السَّخَنِ مِنَ الْمَاءِ - فَأَذَابَهُ سَهْلًا
كَبِيرَةً - أَتَتْ لِيَأْمُلَ الطُّغَمَاءُ فَصِيدَتْ -

(ب) كَانَ أَسَدٌ نَائِمًا فَاتَتْ فَأُورِثَتْ
عَلَى رَأْسِهِ فَهَبَّتْ مِنَ النَّوْمِ عَصَبَانِ
وَقَبَضَتْ عَلَى الْفَارِ لِيَقْتُلَهُ فَبَكَى -
الْفَارُ وَتَضَرَّعَ حَتَّى رَقَّ لَهُ قَلْبُ الْأَسَدِ
وَخَلَّى عَنْهُ - وَثَانِي يَوْمٍ وَقَعَ الْأَسَدُ فِي
شَرَكٍ لِنَهْبِهِ لَهُ الصَّيَادُونَ - فَصَرَخَ
وَنَزَّارَ حَتَّى سَمِعَهُ ذَلِكَ الْفَارُ -
فَاسْرَعَ لِمُسَاعَدَتِهِ - وَقَالَ لَهُ لَا
تَخَفْ فَإِنَّا أَخْلَصْنَاكَ - وَشَرَعَ يَقْرَأُ
الْحَبْلُ بِأَسْنَانِهِ الْحَادَّةَ حَتَّى قَطَعَهُ
وَأَخْرَجَ الْأَسَدُ سَالِمًا وَشَكَرَهُ شُكْرًا كَثِيرًا -

(ج) فِي السَّمَاءِ سَحَابٌ كَثِيرٌ وَقَدْ نَزَّ دَائِبًا
فَشَيْئًا حَتَّى صَارَ الْآنَ أَسْوَدَ جِدًّا -

حَجَبَ الشَّمْسُ - اسْمَعْ هَذَا صَوْتِ الرَّعْدِ
 وَلَا بُدَّ أَنْ يَأْتِيَ لِعَدَّةِ الْمَطْرِ جَالًا - النَّظَرِ
 الْبَرْقِ يَلْمَعُ فِي السَّمَاءِ وَيُنَوِّرُ الْأَرْضَ - هَذِهِ
 قَطْرَةٌ مَطْرَعَتِي يَدِي - لَقَالَ لَقَفْتُ فِي
 هَذَا الْبَابِ لِنِسْرِ الْمَطْرِ يَنْزِلُ عَلَى
 الْأَرْضِ - وَنَحْنُ عَلَى بُعْدِ تَجْرِ النَّاسِ
 إِلَى هُنَا وَإِلَى هُنَاكَ - وَكَقَدْ نَشَرُوا الظُّلْمَ
 حَوْفًا مَيِّ الْبَلَلِ وَالْمَاءِ -

2. Translate and explain any four couplets of the following: 16

- ① صَيَّابِنَا نَحْوِ الْعَمَلِ - فَهَوِ الْحَيَاةَ هُوَ الْأَمَلُ -
- ② يَا اخْوَتِ هُبُّوا النَّهْضُ - لَا تَسْتَرْجُو لِلْكَسَلِ -
- ③ بِالْعِلْمِ تَخَذُوا وَالْمَطْبَعَةَ - وَابْنُوا الْبِلَادَ مَصْنَعَةَ -
- ④ وَخَذُوا وَالْتِمَارَةَ حَرْفَةً - وَأَمْضُوا وَأَحْيُوا الْمَرْعَةَ -
- ⑤ الْحَبِيبُ نَيْسٌ مَدَّيْنِي - وَ لَيْسَ فِيهِ طَرْفٌ -
- ⑥ فُلَسْتُ أَرْضِي فَنَقَصًا - وَإِنْ يَكُنْ مِنْ دَهَبٍ -
- ⑦ غَابَاتُ زِي غَايَتِي - وَالْحَيْشُ فِيهَا مَطْلَبِي -

3. (A) Translate into English any Four of following sentences: 08

- ① كَوْنُ سَيَّارَتِهِ كَمِيلًا -
- ② هَذِهِ الْمَدْرَسَةُ جَدِيدَةٌ -
- ③ الرَّسْمُ مَرْتَعٌ -
- ④ مَكْتَبُهُ لِعَيْدٍ مِنْ بَيْتِهِ -
- ⑤ هَلْ مَدْرَسَتُكَ مَغْلَقَةٌ -
- ⑥ وَالِدِي عَامِلٌ فِي عُرْفَتِهِ -
- ⑦ ذَلِكَ الْمُدْرَسُ مَشْغُولٌ -

(B) Translate into Arabic any Four of the following Sentences: 08

1. On the window there is a curtain,
2. The new teacher is a tall man.
3. My father is in his room.
4. No, his College is closed.
5. There is a student in the class.
6. In the fridge there is an apple.
7. The Head is sitting in his office.

4. Explain with the examples any two of the following:

16

- ① حروف الجاء
② أجزاء الكلمة
③ المبتدأ والخبر
④ أسماء الإشارة

5. (A) Summarise any two of the following:

08

- ١- الرَّاعِي وَالذَّيْبُ
٢- الْأَسَدُ وَالقَّائِرُ
٣- الْمَلِيقُ وَالطَّبِيرُ

(B) Write in arabic any One of the following:

04

- ① الشُّعُورُ وَالطَّيْرُ
② أَيَّامُ الْأَسْبُوعِ

(C) Write a letter in Arabic to the Bank Manager:

04
الْتِبُّ الرِّسَالَةَ فِي الْفَرِيضَةِ إِلَى مُدِيرِ الْبَنْكِ

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P499

[Total No. of Pages : 4

[5063]-129

F.Y. B.Com.

**FOUNDATION COURSE (Restructuring)
(2013 Pattern)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) What are the causes of poverty in India? Suggest measures to eradicate poverty. **[16]**

Q2) What is society? State and explain the characteristics of Indian society. **[16]**

OR

What is 'Unemployment'? What are the various types of 'Unemployment' in India? **[16]**

Q3) a) What are the causes of rapid growth of population in India? **[8]**

b) What is the importance of agriculture in Indian economy? **[8]**

OR

a) What is 'Scientific Method'? What are the various steps in 'Scientific Method'. **[8]**

b) Explain the effects of science and technology on Agriculture and Health. **[8]**

P.T.O

Q4) What are the causes of sickness of Indian Industries? Suggest measures to solve the problems of sickness of Indian Industries. **[16]**

Q5) Write note on the following (Any two) : **[16]**

- a) Concept of 'Liberty'.
- b) Concept of 'Globalization'.
- c) Self Management.
- d) National Values.

Total No. of Questions : 5]

P499

[5063]-129

F.Y. B.Com.

FOUNDATION COURSE (Restructuring)

(2013 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
2) प्रश्नांच्या उजव्या बाजूला त्या-त्या प्रश्नांचे गुण दर्शविले आहेत.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) भारतातील दारिद्र्याची कारणे कोणती? दारिद्र्य निवारणासाठी उपाय सूचवा. [16]
- प्रश्न 2) 'सजाज' म्हणजे काय? भारतीय समाजाची वैशिष्ट्ये सांगून स्पष्ट करा. [16]
किंवा
'बेकारी' म्हणजे काय? भारतातील बेकारीचे विविध प्रकार सांगून स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 3) अ) भारतातील वेगाने वाढणाऱ्या लोकसंख्येची कारणे कोणती? [8]
ब) भारतीय अर्थव्यवस्थेत शेतीचे महत्त्व काय आहे? [8]
किंवा
अ) 'वैज्ञानिक पद्धती' म्हणजे काय? वैज्ञानिक पद्धतीतील विविध टप्पे कोणते? [8]
ब) शेती व आरोग्य यावर विज्ञान व तंत्रज्ञानाचे झालेले परिणाम स्पष्ट करा. [8]
- प्रश्न 4) भारतीय उद्योगधंद्याच्या आजारपणाची कारणे कोणती? उद्योगधंद्याच्या आजारपणाची कारणे सोडविण्यासाठी उपाय सूचवा. [16]

प्रश्न 5) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

[16]

- अ) स्वातंत्र्याची संकल्पना
- ब) जागतिकरणाची संकल्पना
- क) स्वयंव्यवस्थापन
- ड) राष्ट्रीय मुल्ये

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P500

[Total No. of Pages : 2

[5063]-130

F.Y. B.Com. (Vocational)

COMPUTER APPLICATIONS - I

(2013 Pattern) (Theory)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *Draw a neat-labeled diagram wherever necessary.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer the following (Any Five) :

[10]

- a) Pen Drive.
- b) MICR.
- c) Supercomputer.
- d) System Software.
- e) ASCII.
- f) RAM.
- g) Control Panel.

Q2) Answer the following (Any Two) :

[10]

- a) Explain following devices :
 - i) Key board.
 - ii) Monitor.
- b) Explain CPU's Arithmetic Logical Unit and Control Unit.
- c) What is Internet? List services offered by Internet.

P.T.O

Q3) Solve the following :

[15]

a) Convert from Decimal to Binary

$$(59)_{10} = ()_2.$$

b) Convert from Binary to Hexadecimal.

$$(10101111)_2 = ()_{16}.$$

c) Convert from Binary to Octal

$$(10111101)_2 = ()_8$$

d) Binary Addition

$$10101001 + 10111.$$

e) Convert from Binary to Decimal

$$(10111010)_2 = ()_{10}$$

Q4) Answer the following :

[5]

What is Word Processing Software? Explain feature of MS-WORD.

OR

Define Computer and state 5 characteristics of computer.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P501

[Total No. of Pages : 1

[5063]-131

F.Y. B.Com. (Vocational)

**ADVERTISING, SALES PROMOTION AND SALES
MANAGEMENT**

**Marketing Communication (Paper - I)
(2013 Pattern)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Define Marketing. Explain the importance of Marketing. **[12]**

OR

What is Marketing Communication? Explain the functional Approaches to Marketing.

Q2) Explain the nature and concept of Marketing Communication. **[12]**

OR

Explain the role of Communication in marketing.

Q3) Write short notes on (Any Four) : **[16]**

- a) e-Marketing.
- b) Virtual marketing.
- c) Multi level Marketing.
- d) Direct Marketing.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P502

[Total No. of Pages : 2

[5063]-132

F.Y. B.Com. (Vocational)

TAX PROCEDURE AND PRACTICES

Indian Tax System & Income Tax

(2013 Pattern) (Paper - I)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 20 words each (Any five) :

[10]

- a) Define Assessment year under I.T. Act, 1961.
- b) Define the term 'Tax'.
- c) What is the meaning of 'Indirect Taxes'?
- d) Explain Article 245 of Constitution of India.
- e) What is the primary purpose of taxation?
- f) Define the term person under IT Act 1961.
- g) What is the meaning of salary?

Q2) Answer in 50 words each (Any two) :

[8]

- a) Explain Article 246 of Constitution of India.
- b) Write down any six non revenue objective of taxation.
- c) State any Eight exempted income u/s 10 of I.T. Act, 1961.
- d) How to compute 'Income from salaries'?

P.T.O

Q3) Answer in 150 words each (Any two) : [10]

- a) Write down difference between Direct taxes and Indirect taxes.
- b) Which are the various characteristics of taxation?
- c) Write note on 'Residential Status'.
- d) State the various allowances under the head salary.

Q4) Answer in 500 words : [12]

- a) Explain in details various canons of taxation advocated by Adam Smith and other economist.

OR

- b) Mrs. Asha an employee of PQR Pvt. Ltd. and residing in the city of Delhi submitting his details of salary for financial year 01-04-2014 to 31-03-2015 as follows :
 - i) Basic salary Rs. 70,000/- per month.
 - ii) Dearness allowance Rs. 35,000/- per month (40% forming part of retirement benefit).
 - iii) Children Education Allowance Rs. 250/- per month per child for 3 children.
 - iv) Hostel Allowance Rs. 350/- per month per child for 2 children.
 - v) House Rent Allowance Rs. 20,000/- per month. Rent paid by him Rs. 15,000/- per month.
 - vi) Transport allowance received Rs. 1,200/- per month.
 - vii) Tax on Employment Rs. 2,500/- p.a.Calculate the salary income of Mrs. Asha for the Assessment year 2015-2016.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P503

[Total No. of Pages : 2

[5063]-133

F.Y. B.Com. (Vocational)
COMPUTER APPLICATION - II
(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer the following (Any five) :

[20]

- a) What is variable? State rules for defining variable name.
- b) What is array? Explain need for array.
- c) Explain increment and decrement operators with example.
- d) Explain for loop with syntax and example.
- e) Explain printf() and scanf() functions.
- f) Explain any two Data Types in C.
- g) Define :
 - i) Algorithm
 - ii) Flowchart

Q2) Write a program to solve following (Any two) :

[10]

- a) Write a program to find maximum & minimum of three numbers.
- b) Write a program to calculate factorial of a number.
- c) Write a program to display multiplication table of any no.

P.T.O

Q3) Find the output (Any two) :

[10]

- a) `#include <stdio.h>`
`void main()`
`{`
`char str[10];`
`printf("Enter any string:");`
`scanf("%s",&str);`
`printf("String contains : %d characters.",strlen(str));`
`}`
- b) `void main()`
`{`
`float a,b,c;`
`a=2.5; b=3.2; c=1.5;`
`if(a>=b && b>=c)`
`printf("Largest Number = %.2f",a);`
`else if(b>=a && b>=c)`
`printf("Largest Number=%.2f",b);`
`else`
`printf("Largest Number=%.2f",c);`
`}`
- c) `void main()`
`{`
`int no, ans;`
`no=5;`
`ans=sqr(no);`
`printf("Answer=%d",ans);`
`}`
`square(int n)`
`{`
`return (n*n);`
`}`

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P504

[Total No. of Pages : 1

[5063]-134

F.Y. B.Com. (Vocational)

**ADVERTISING, SALES PROMOTION AND SALES
MANAGEMENT**

Advertising

(2013 Pattern) (Paper - II)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) What is advertising? Explain the nature and elements of advertising. **[12]**

OR

Describe the functions of advertising.

Q2) Explain the advantages of advertising to Manufacturers and Customers. **[12]**

OR

Explain the scope and limitations of advertising.

Q3) Write a short notes on (Any Two) : **[16]**

- a) Commercial Advertising Vs. Institutional Advertising.
- b) Advantages of advertising to society.
- c) Advertising Standards Council of India.
- d) Types of appeals used in advertising.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P505

[Total No. of Pages : 2

[5063]-135

F.Y. B.Com. (Vocational)

TAX PROCEDURE AND PRACTICES

State Sales Tax and C.S.T. Act

(2013 Pattern) (Paper - II)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 20 words each (Any five) :

[10]

- a) Who is required to file correct, complete and self consistent return under M.VAT Act?
- b) What is mean by rate of tax under M.VAT?
- c) What is mean by 'crossing customs frontiers' of India under C.S.T. Act?
- d) Define term 'Business' under C.S.T. Act.
- e) Enumerate any two salient features of C.S.T. Act?
- f) What is mean by tax free goods?
- g) What is mean by 'sales out side the state'?

Q2) Answer in 50 words each (Any two) :

[8]

- a) What are the documents of title to the goods?
- b) Discuss the objectives of enactment of C.S.T. Act?
- c) What are the consequences of URD dealer?
- d) Who is called 'Dealer' and 'Deemed Dealer'?

P.T.O

Q3) Answer in 150 words each (Any two) : **[10]**

- a) Who and when can issue 'Tax Invoice'? What are contents of 'Tax Invoice'?
- b) What is mean by 'Turnover of sales'?
- c) What is mean by 'Appropriate state' under C.S.T. Act? Why it is important?
- d) What are the types of Registration under C.S.T. Act?
- e) What are various forms of returns under M. VAT Act? Who and when? required to submit the returns under M.VAT Act?

Q4) Write long answer (any one) : **[12]**

- a) Explain and discuss provisions for levy of tax under M.VAT Act?
- b) Enumerate and discuss various forms and their objects under C.S.T. Act?

